

**Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення
відповідальності за порушення правил зупинки, стоянки та паркування на
місцях для осіб з інвалідністю»
(реєстр. 13426-3 від 14.07.2025)***

***Анотація.** В інформаційній довідці розглянуто питання адміністративної відповідальності за порушення правил зупинки, стоянки та паркування на місцях для осіб з інвалідністю у контексті законопроекту (реєстр. 13426-3 від 14.07.2025) (далі – законопроект). За результатами аналізу визначено ризики законопроекту.*

***Ключові слова:** адміністративна відповідальність, адміністративне правопорушення, правила дорожнього руху, паркування, зупинка, стоянка транспортних засобів, штраф.*

Вступна частина. Одним із пріоритетних напрямів державної політики у сфері соціального захисту є забезпечення рівного доступу осіб з інвалідністю до об'єктів транспортної інфраструктури. Обов'язковою умовою реалізації прав осіб з інвалідністю є створення без бар'єрного середовища, зокрема шляхом законодавчого забезпечення доступу до місць паркування.

З огляду на євроінтеграційний курс України, гармонізація національного законодавства з правовими стандартами Європейського Союзу у сфері забезпечення прав осіб з інвалідністю набуває особливої важливості. Досвід країн ЄС свідчить про ефективність комплексного підходу до формування інклюзивного простору, що включає не лише інфраструктурні, але й правові механізми захисту прав таких осіб. У цьому контексті запровадження належних адміністративно-правових інструментів розглядається як необхідна умова посилення гарантій рівного доступу до об'єктів міської інфраструктури.

Законопроект є альтернативним проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення правил зупинки, стоянки та паркування на місцях для осіб з інвалідністю» (реєстр. 13426 від 26.06.2025) щодо якого Дослідницькою службою Верховної Ради України підготовлено інформаційну довідку.

Метою законопроекту є «посилення ефективності системи запобігання порушенням правил зупинки, стоянки та паркування на місцях, призначених для осіб з інвалідністю, шляхом удосконалення механізмів відповідальності, фіксації та реалізації прав таких осіб».

Законопроектом пропонується внесення змін до статей 14-2, 122, 152-1, 219, 255, 258, 265-2, 272, 277, 279-1, 283, 288, 289, 291 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), статей 384, 386 Кримінального кодексу України (далі – ККУ), статті 30 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», статей 13, 16, 53-1 Закону України «Про дорожній рух».

З огляду на викладені в законопроекті пропозиції, вважаємо за доцільне зазначити таке.

Основна частина. Законом України № 619-IX від 19.05.2020 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури внесення змін» встановлена особлива процедура внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення. Зокрема, вказаними положеннями передбачено, що врегулювання правовідносин у сферах адміністративної та кримінальної відповідальності здійснюється виключно шляхом внесення відповідних змін до зазначених Кодексів окремими Законами, отже назва законопроекту є некоректною.

Законопроектом пропонується внести зміни до статті 14-2 КУпАП, які передбачають, що обидва типи порушень (безпеки дорожнього руху та правил зупинки/стоянки/паркування) можуть фіксуватися як в автоматичному режимі, так і в режимі фотозйомки (відеозапису). У випадку прийняття статті 14-2 у запропонованій редакції, існує ризик щодо її практичної реалізації через те, що деякі порушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху можливо буде фіксувати виключно в автоматичному режимі (наприклад, перевищення швидкості).

Оскільки фіксація правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху здійснюється в автоматичному режимі за допомогою високоточного обладнання (системи автоматичної фото- та відеофіксації порушень ПДР, радари), що має чіткі технічні характеристики та стандарти, розроблені з метою мінімізації технічних похибок, пропозиція щодо поширення способу фіксації правопорушень у *режимі фотозйомки (відеозапису)* на усі правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху потребує обґрунтування технічних можливостей її здійснення.

Посилення санкцій норм про адміністративні правопорушення потребує належного обґрунтування. Зокрема, необхідний аналіз судової практики розгляду справ про правопорушення, передбачені статтями 122 і 152-1 КУпАП та відповідних статистичних даних. Водночас варто зазначити, що посилення відповідальності за те чи інше адміністративне правопорушення саме по собі не гарантує забезпечення дотримання правопорядку, зміцнення законності та запобігання правопорушенням у майбутньому.

Пропозиція щодо збільшення розміру штрафу у санкціях статей 122, 152-1 КУпАП, потребує узгодження з приписами частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України в частині необхідності фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) законопроекту.

Пропоновані точкові зміни законодавства, як-от підвищення штрафів за окремі правопорушення, можуть призвести до нестабільності в правовій системі через відсутність системного підходу до законодавчих змін. КУпАП не містить єдиної системи санкцій, а розміщує їх за різними критеріями в розділах, главах і статтях кодексу. Своєю чергою, системний підхід означає, що підвищення відповідальності за те чи інше адміністративне правопорушення є частиною комплексної реформи, яка повинна передбачати узгодження адміністративно-правових норм у цілому. Розмір штрафу, як виду стягнення має відповідати рівню суспільної шкідливості вчиненого правопорушення та його поширеності, конкретним обставинам вчинення і негативним наслідкам, які воно завдає

суспільним інтересам, власності та правам громадян. У майбутньому порушення цих принципів може призвести до оскарження та скасування рішень про накладення адміністративних стягнень у судовому порядку, що ускладнить досягнення мети законопроекту – притягнення до адміністративної відповідальності за передбачені ним порушення.

Пропозиція щодо криміналізації діяння у виді подання завідомо недостовірних або підроблених доказів у справі про адміністративне правопорушення до органу (посадової особи), що розглядає справу про адміністративне правопорушення, суду є проявом надмірного кримінально-правового регулювання, оскільки відповідальність за таке діяння охоплюється складом кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 384 ККУ. Також порушено загальний принцип побудови норм кримінального закону згідно якого в першій частині статті розкривається зміст основного складу злочину, а у наступних частинах статті викладаються обставини, що обтяжують відповідальність – кваліфікуючі ознаки.

Пункт 3 Прикінцевих положень не узгоджується із вимогами частини восьмої статті 90 Регламенту Верховної Ради України в частині визначення переліку законів та інших нормативних актів, прийняття або перегляд яких необхідно здійснити для реалізації положень законопроекту в разі його прийняття.

Висновок. У рамках удосконалення основних засад державної політики у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та правил паркування, зупинки і стоянки транспортних засобів, доцільним є доопрацювання законопроекту в частині узгодження питання фіксації правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та порушень правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, а також розміру пропонованих штрафів.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*